

גילוי דעת של קבוצת דיון יושבי/ות ראש איגודים, חברות וחוגים על השלכות השינויים במערכת המשפט והשלטון על הזכות לבריאות, על איכות הרפואה ועל המומחיות הרפואית

13.3.2023

לכבוד:

הנהלת ההסתדרות הרפואית, המועמדים/ות לראשות הר"י ולראשות המועצה המדעית

הנדון: עמדתכם בנושא השלכות השינויים במערכת המשפט והשלטון על הזכות לבריאות, על איכות הרפואה ועל המומחיות הרפואית

בימים אלה ישראל נמצאת במצב מאתגר וחסר תקדים. בכנסת מקודמות הצעות חוק שונות אשר עתידות לשנות מן היסוד את האיזונים והבלמים בין הרשויות בישראל. המחלוקת בנושא כבר קורעת לצערנו את החברה הישראלית ופוגעת קשות בלכידות החברה ובחוסנה. כמובילי האיגודים המדעיים והחברות המקצועיות של ההסתדרות הרפואית בישראל, ובהמשך לפניו רבות אלינו מהחברים, אנו מודאגים מההשלכות של השינויים הללו על הבריאות והרפואה בישראל ועל האפשרות לחוקק חוקים נוספים אשר עלולים לפגוע בבריאות הציבור, באיכות ומקצועיות הרפואה, ובעצמאות המומחיות הרפואית בישראל.

גם בקרבנו ובקרב החברים באיגודים ובחברות שלנו ישנן גישות שונות לגבי השינויים המוצעים ולגבי תפקידנו בעת הזאת. עם זאת, אנו מאוחדים בדעה שלא ניתן להתעלם מהסכנות הפוטנציאליות לזכויות אדם ובכללן הזכות לבריאות, לאיכות הרפואה ולמומחיות הרפואית. אסור לנו לחכות, פן נאחר את המועד להשפיע ולהבטיח כי בכל שינוי במערכת המשפט והשלטון בישראל נלקח בחשבון תחום הבריאות, לרבות הצורך להגן על הזכות לבריאות (בפרט בקרב אוכלוסיות מיוחדות כדוגמת נשים) על איכות הרפואה ועל עצמאות המומחים ואנשי המקצוע. לכן אנו מוצאים לנכון לפנות אליכם לפני הבחירות לראשות הר"י ולמועצה המדעית בבקשה לפרסם את עמדתכם והתכניות שלכם בנוגע להשלכות השינויים המוצעים במערכת המשפט והשלטון על הזכות לבריאות, על איכות הרפואה ועל המומחיות הרפואית. דוגמאות להשלכות אפשריות מובאות בנספח המצ"ב. זכות המצביעים בוועידת הר"י לדעת את עמדתכם בנושא קריטי זה. מצערת העובדה שעד כה לא התקיים דיון בהר"י ולא נשמע קולה של הר"י.

אנו מצפים להתייחסותכם לנושא המרכזי שעל סדר היום הציבורי בישראל, שלו השפעה רבה גם על הבריאות בישראל. כדבריו של זאב ז'בוטינסקי: "שקט הוא רפש - הפקר דם ונפש".

בברכת בריאות,

רשימת חתומים

החתומים מטה מביעים את דעתם המקצועית, שאינה בהכרח מייצגת את עמדת כל חברי האיגוד

ראשי איגודים

פרופ' אבישי אליס, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואה פנימית
פרופ' איריס ברשק, יו"ר איגוד הפתולוגיה
פרופ' אריק ריסקין, יו"ר האיגוד הישראלי לניאונטולוגיה
פרופ' גיל בר סלע, יו"ר איגוד אונקולוגיה קלינית ורדיותרפיה
פרופ' גיל ליבוביץ', יו"ר איגוד אנדוקרינולוגיה
פרופ' גיל צ'רנין, יו"ר איגוד נפרולוגיה ויתר לחץ דם
פרופ' גליה רהב, יו"ר איגוד מחלות זיהומיות
פרופ' דוד טנה, יו"ר איגוד נירולוגיה
פרופ' דורון גוטהלף, יו"ר פסיכיאטריה של הילד והמתבגר
פרופ' דורון קופלמן, יו"ר איגוד הכירורגים הישראלי
פרופ' דניאל קפלן, יו"ר האיגוד הישראלי לאף אוזן וגרון- מנתחי ראש וצוואר
פרופ' חגי לוי, יו"ר איגוד רופאי בריאות הציבור בישראל
פרופ' יובל ירון, יו"ר איגוד הגנטיקאים הרפואיים בישראל
פרופ' מיכל שני, יו"ר איגוד רופאי המשפחה
פרופ' מרדכי דובדבני, יו"ר האיגוד הישראלי לאורולוגיה
פרופ' עמית אסא, יו"ר איגוד גסטרואנטרולוגיה ילדים
פרופ' ענת לבנשטיין, יו"ר האיגוד לרפואת עיניים
פרופ' צבי פרידלנדר, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואת ריאות
פרופ' רוני מימון, יו"ר איגוד נשים ומיילדות
דר' אורי סגול, יו"ר איגוד גסטרואנטרולוגיה ומחלות כבד
דר' אוריאל כ"ץ, יו"ר האיגוד הישראלי לקרדיולוגיה ילדים
דר' אלון קריספין, יו"ר האיגוד הישראלי לרפואה משפטית
דר' לי גולדשטיין, יו"ר האיגוד הישראלי לפרמקולוגיה קלינית
דר' מאיר כהן, יו"ר איגוד כירורגיה פלסטית ואסתטית
דר' עדי ארן, יו"ר איגוד נירולוגיה של הילד והתפתחותו
דר' עמוס בר, יו"ר איגוד אמצעי מניעה ובריאות מינית
דר' צבי בר-סבר, יו"ר האיגוד לרפואה גרעינית
דר' שי פיין, יו"ר איגוד הרופאים המרדימים בישראל
דר' שפרה אש, יו"ר האיגוד הישראלי להמטולוגיה אונקולוגיה ילדים
דר' ירון בר לביא, יו"ר איגוד טיפול נמרץ
דר' עודד וולבלסקי, יו"ר איגוד נפרולוגית ילדים

ראשי חברות

פרופ' אהוד ראט, יו"ר חברת הברך וארתרוסקופיות
פרופ' אמנון להד, יו"ר החברה למניעת אבחון יתר וטיפול יתר
פרופ' בשארה בשאראת, יו"ר החברה לקידום בריאות האוכלוסייה הערבית
פרופ' גליה ספקטר, יו"ר החברה לקרישת הדם
פרופ' ינון גלבוע, יו"ר החברה לאולטרה סאונד במיילדות וגינקולוגיה
פרופ' מוטי שמענוב, יו"ר החברה לכירורגיה בריאטרית ומטבולית
פרופ' עמי פישמן, יו"ר החברה לבטיחות הטיפול וניהול סיכונים ברפואה
פרופ' שלמה שניבאום, יו"ר החברה הישראלית למחלות השד
דר' אהרן עמיר, יו"ר החברה למיקרוכירורגיה
דר' אופיר לבון, יו"ר החברה הישראלית לטוקסיקולוגיה
דר' גבי וינשטיין, יו"ר החברה להפרעת קשב
דר' גל קולסקו, יו"ר החברה לרפואת להט"ב
דר' דן דבי, יו"ר החברה הישראלית לירך וברך
דר' דן טורנר, יו"ר כשל חיסוני נרכש
דר' דפנה שפט, יו"ר פסיכיאטריה של הזקנה
דר' טל שניר, יו"ר החברה הישראלית לרפואת מתבגרים
דר' יואל רייטר, יו"ר החברה הישראלית לחקר השינה
דר' יעל בר-זאב, יו"ר החברה הרפואית למניעה ולגמילה מעישון
דר' ליאור שחר, יו"ר החברה לרפואה מודעת מין ומגדר
דר' מיכל שטיין, יו"ר החברה הישראלית לפדיאטריה קלינית
דר' מנחם זינגר, יו"ר החברה לאורתופדיית ילדים
דר' עובד דניאל, יו"ר החברה לכאב ראש של האיגוד הנירולוגי
דר' עידו לוריא, יו"ר החברה לבריאות הנפש בקהילה
דר' ענבל ברנר, יו"ר החברה לקידום אבחון, טיפול ומניעה של פגיעה מינית
דר' שי דובדבני, יו"ר החברה לכירורגיה משחזרת של הפנים והצוואר

ראשי חוגים

פרופ' יעל כהן, יו"ר החוג הישראלי למיאלומה
פרופ' מוטי חיים, יו"ר חוג לאלקטרופיזיולוגיה וקוצבי לב באיגוד הקרדיולוגי הישראלי
דר' אילת ערן, יו"ר החוג ניורודיולוגיה
דר' הנית ינאי, יו"ר החוג למחלות מעי דלקתיות
דר' יונינה רון, יו"ר חוג עיניים ילדים ופזילה
דר' נדב שפי, יו"ר החוג להרדמה בטראומה וניורוכירורגיה של איגוד הרופאים המרדימים
דר' לילך מלצקי, יו"ר החוג לרפואת אורחות חיים

דר' רון יצחק, יו"ר החוג לגריאטריה חוג לפסיכוגריאטריה

דר' שי קרונטל, יו"ר חוג הבאלינט הישראלי

דר' שלומית שדמון, יו"ר החוג לקידום בריאות האישה

נספח: השלכות אפשריות של השינויים במערכת המשפט והשלטון על הזכות לבריאות, על

איכות הרפואה ועל המומחיות הרפואית

- הפקעת הפיקוח והרגולציה על הכשרה רפואית ומומחיות מידי גורמי המקצוע וללא ביקורת שיפוטית ומקצועית תפגע באיכות הטיפול הרפואי. כך למשל הצעת החוק של ח"כים פינדרוס וגפני שכותרתה: "[הצעת חוק הסדרת העיסוק במקצועות הבריאות \(תיקון – מתן תעודה במקצועות הבריאות לבעלי הכשרה מקצועית\)](#)": כי יזכו בתעודת מטפל במקצועות תזונה, פיזיותרפיה, ריפוי בעיסוק וקלינאות תקשורת ומקצועות נוספים גם מי שאין בידם תואר ראשון ולמדו במוסדות חרדיים. הפקעת הפיקוח והרגולציה מידי גורמי המקצוע טומנת בחובה גם סכנות מיידיות על הכשרת רופאים ורופאות. ולראיה, בנייר מדיניות מ-מ-3.1.2023 של פורום קהלת (המנוע האידיאולוגי מאחורי החקיקה), הנושא את הכותרת "[הר"י על שולחן הניתוחים – חלקה של ההסתדרות הרפואית בישראל בחולייה של מערכת הבריאות](#)", מופיעות הדרישות הבאות: (1) להוציא מידי הר"י את "המועצה המדעית" ולהפוך את המועצה לארגון סטטוטורי שיעסוק באסדרת ההכשרה הרפואית בישראל. (2) להסיר מפעילותם של האיגודים את החיסיון הנובע ממעמדה של הר"י כאגודה עות'מאנית ולהעביר אליהם סמכויות. (3) להשאיר את הר"י כארגון עובדים יציג בלבד

חשש מעידוד חקיקה מפלה כנגד אוכלוסיות מיוחדות ובפרט נשים, הכוללים מניעת טיפול (הפלות, טיפולי פוריות בנשים יחידניות, פונדקאות בקהילת להט"ב, טיפול בטרנסג'נדרים, ועוד) ומאידיך למשל הקפאת חקיקה המקדמת זכויות להט"ב כגון [הצעת החוק לאיסור טיפולי המרה](#)

-בתחום הפרופסיונלי - הר"י מנהלת מו"מ עם המעסיקים ומוסמכת לחתום על הסכמים קיבוציים. הצעת חוק של ח"כ שמחה רוטמן שכותרתה [הצעת חוק דיני העבודה \(תיקוני חקיקה\)](#), [התשפ"ג-2023](#) עתידה לשנות את יחסי העבודה בישראל - בין היתר מוצע בה להעביר את הסמכות להגבלת שביתות מבית הדין לעבודה לכנסת ולהגביל משמעותית את העילות לסכסוכי עבודה.

-בתחום המשפטי ביטול עילת הסבירות עשויה להשפיע לרעה על הליכי רשלנות רפואית תוך

פגיעה ביכולת לקבוע נזק המצדיק פיצוי.

פגיעה במנהל תקין במערכת הבריאות - חקיקה סקטוריאלית, ללא ביקורת שיפוטית ערכית אשר עלולה לפגוע במארג שירותי הבריאות ולפגוע ביכולת הפיקוח מפני מפגעים המסכנים את בריאות הציבור.

פגיעה במעמד הבינלאומי של הרפואה בישראל כבר היום אנו עדים לכרסום מעמדה של ישראל בפורומים בינלאומיים ובעיתונות המקצועית. קיים חשש מהותי לפגיעה אנושה אם וכאשר החקיקה המוצעת תתממש ואף תתרחב ללא ביקורת שיפוטית. יש להטות אוזן לקריאות האזהרה של חברינו בגופי בריאות בינלאומיים כדוגמת [נשיא הפדרציה העולמית של ארגוני בריאות הציבור](#).

האקדמיה והמחקר: קיים חשש משמעותי שהליכי החקיקה יפגעו גם בחופש המחשבה ובמחקר האקדמי. דוגמאות רבות. ראו [מאמרו של פרופ' דוד הראל](#) נשיא האקדמיה הלאומית למדעים.